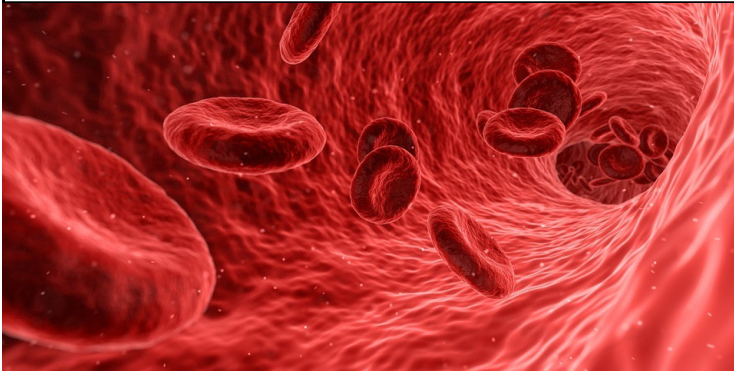

Blodet

Blodet består av många ämnen som är lösta i vatten. En vuxen person har ungefär 4-5 liter blod i kroppen. Ungefär 25 procent av alla celler i en människa är blodceller.

Blodet består av dessa delar:

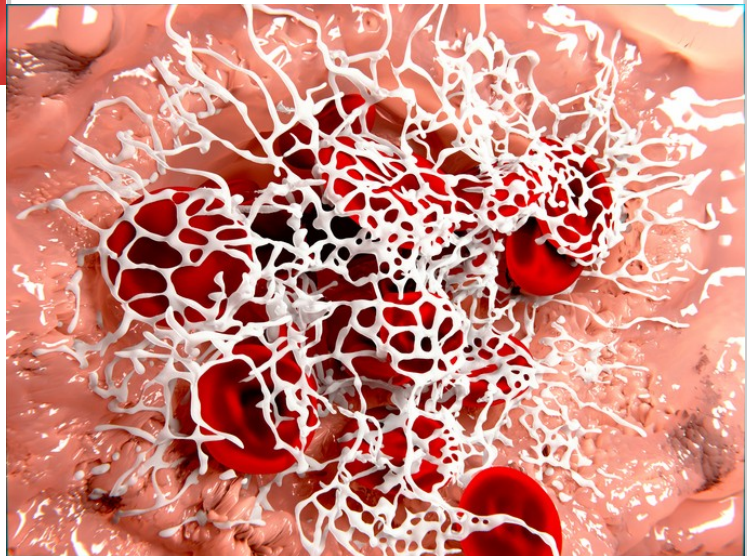
Blodplasma är en svagt gulaktig vätska som innehåller socker, proteiner, hormoner, fett och salter. Blodplasman är vätskan som blodets innehåll löser sig i.

De röda blodkropparna är den del av blodet som transporterar syre ut till alla celler samt koldioxid från alla celler och ut ur kroppen. I de röda blodkropparna finns hemoglobin vilket är ett protein som har möjlighet att binda syre och koldioxid. Den aktiva delen i hemoglobin är järnatomer. Den som förlorar blod behöver äta extra järn för att inte få blodbrist.

De vita blodkropparna hör till kroppens immunförsvar. Detta innebär att de dödar och bryter ner okända bakterier och partiklar i kroppen. Det finns flera olika typer av vita blodkroppar. På bilden nedan är en vit blodkropp i färd med att äta bakterier i kroppen.

Blodplättarna gör att sår slutar blöda. Det kallas att såret lever sig eller koagulerar. När ett sår bildas sätter sig blodplättar för hålet. Ett nät av fibertrådar, fibrinogen, gör det hela stabilt. I nätet fastnar fler blodplättar och det blir som en plugg.

Lymfsystemet

I vissa fall når inte kapillärerna (de minsta blodkärlen) ut till alla celler utan blodet måste den sista biten tryckas genom vävnaden. Detta blod återvänder till kapillärerna eller samlas upp av lymfsystemet.

Lymfsystemet finns alltid i anslutning till blodomloppet. Vätskan som suggs upp av lymfkärlen kallas lymfa. Lymfan transporteras till lymfkörtlarna där det renas av de vita blodkropparna. Sedan förs blodet tillbaka till blodomloppet på speciella ställen i kroppen till exempel i brösthålan. Finns det blodkärl som läcker fångas det upp av lymfsystemet. Lymfsystemet är en viktig del av immunförsvaret.

Begrepp och svåra ord:

Blodplasma, röda blodkroppar, vita blodkroppar, blodplätt, hemoglobin, koagulera, fibrinogen, lymfsystemet

Blodet

Begrepp:	Förklaring:
Blodplasma	
Blodplättar	
Röda blodkroppar	
Vita blodkroppar	
Hemoglobin	
Koagulera	
Fibrinogen	
Lymfsystemet	

Rätt	Fel	1. Blodet. Vilket eller vilka av alternativen är korrekta?
		Den del av blodet som transporterar syra och koldioxid är de vita blodkropparna.
		Blodplättar försvarar kroppen mot främmande ämnen.
		De blå blodkropparna är en del av immunförsvaret.
		Blodplasman är vätskan som blodets delar löser sig i.
		Det finns tre olika typer av blodkroppar i blodet. De kallas röda, vita och blå blodkroppar.

Rätt	Fel	2. Blodet. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		En vuxen människa har ungefär 10 liter blod i kroppen.
		Proteinet hemoglobin finns i de röda blodkropparna och binder syre/koldioxid.
		Lymfsystemet fångar upp blod och vätska i kroppen och återför det till blodbanan.
		Det finns bara ett slags vita blodkroppar.
		Lymfsystemet är en viktig del av immunförsvaret.